

Theologia Scholastica

Mayr, Anton

MDCCXXXII

Art. XIII. An homo in statu naturæ lapsæ sit debilior, quàm fuisset in statu puræ naturæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-84303](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-84303)

disp. 2. de grat. q. 1. sec. 3. §. 3. Dein ex his textibus SS. Patrum Theologi probant, non posse per actus naturales impleri omnia collectivè præcepta naturalia: ergo debent SS. Patres supponere, quod non detur in hac providentia observatio omnium mandatorum affirmativorum, seu exigentium actum positivum, nisi meritoria; quia DEUS non vult eam dari, sicut non vult dari beatitudinem naturalem: adeoque neque dat auxilia ad observationem tantum non meritoriam, seu purè naturalem: observatio autem mandatorum negativorum, si fiat per puram omissionem liberam, potest quidem esse non meritoria, tamen potest etiam esse, quod ex lege DEI ea libertas constituatur per gratiam supernaturalem; quia SS. Patres videntur universim de ista, non de alia loqui.

150. Ob. 11. contra 6. conclusionem. Si necessaria est fides supernaturalis, vel gratia habitualis, ad observandam legem naturalem, tunc non potuisset ista servari in statu puræ naturæ: hoc est falsum: ergo. Confirm. 1. Infideles nec fidem, nec gratiam habituales habent: ergo necessario peccant; quia absque his legem servare non possunt. Confirm. 2. Juxta nos, qui servat mandata, scit, se esse in gratia: atqui hoc est contra Tridentinum: ergo. Resp. neg. ma. Diximus num. 128. gratiam habituales, vel fidem, non esse necessarias ex natura rei, sed tantum ex lege, vel ordinatione DEI, nolentis, nisi fidelibus, & amicis, auxilia diu sufficientia dare: at in alia providentia DEUS daret auxilia alia purè naturalia, quæ sufficere possent.

Ad 1. confirm. iam responsum est num. 148 & sequenti; quia infideles, saltem mediâtè, sufficientem gratiam habent. Ad 2. confirm. neg. ma. nam imprimis non constat determinatè, quam longum tempus debeat esse, quo quis possit observare totam legem sine gratia; & fortè non est satis longum, quod homo existimat esse longum. 2. Hæc sententia, ut ait Arriaga *disp. 41. sect. 5. n. 24. de grat.* non est certa certitudine absoluta, & infallibili, quam solam Tridentinum *sess. 6. c. 16.* excludit. 3. Ut ait Suarez. l. 1. de grat. c. 27. num. 33. non potest homo esse omnino certus, se diu non peccasse mortaliter, vel ex negligentia crassa, vel dubio practico, vel aliqua delectatione interna: & hinc S. Paulus 1. ad Cor. 4. v. 4. ait: *Nihil enim mihi conscius sum, sed non in hoc justificatus sum.*

151. Ob. 12. Ex nostra sententia sequitur, peccatorem, etiam fidelem, non habere semper gratiam sufficientem ad servandam legem: ergo necessario peccat. Resp. neg. ant. Imprimis aliquamdiu potest habere gratiam sufficientem ad alia præcepta implenda: & maximè eam habet ad agendam poenitentiam. Quod si diu nolit poenitentiam agere, quamvis non habeat gratiam immediatè sufficientem, ad implendam totam legem, habebit mediâtè sufficientem, quatenus habebit gratiam, ad agendam poenitentiam, & reparandam gratiam; nam, quamdiu homo fidelis vivit, & rationis compos est, DEUS non negat ei omnem gratiam ad agendam poenitentiam, ut suppono ex tractatu de poenitentia; saltem non negat omnem gratiam mediâtam, seu gratiam orandi, & impetrandi gratiam poenitendi, & legem servandi. Tandem nemini DEUS

negat gratiam saltem physicè sufficientem, licet fortè juxta quosdam aliquibus maximè obstinatis, & enormibus peccatoribus neget gratiam moraliter sufficientem.

152. Ob. 13. Si quis sine gratia habituali non potest diu vitare peccata mortalia, teneatur statim agere poenitentiam, post commissum peccatum mortale: sed hæc obligatio esset valde dura: ergo. prob. ma. debet homo reddere se potentem ad observanda mandata Divina: ergo debet se iterum constituere in statu gratiæ per poenitentiam. Resp. 1. Ex hac objectione imprimis non sequitur, teneri hominem statim ad confessionem; modò enim eliceret actum contritionis, jam recuperaret gratiam habituales. 2. Neque etiam ad contritionem tenetur statim; quia non dicimus, quod non possit brevi tempore servari lex sine gratia: sed tantum, quod non possit tempore longo. Unde tantum sequitur, quod non possit poenitentia differri post peccatum longo tempore. Quod autem tempus in hoc casu censeatur longum, vel breve, nondum est satis determinatum: saltem ultra annum certò differri non potest, intra quod tempus ajunt quidam, teneri per se peccatorem, & quidem sub gravi, ad agendam poenitentiam, etiamsi nulla esset lex de confessione peragenda: saltem certò tenetur per accidens ratione præcepti Ecclesiæ. Imò probabiliter dici potest, Ecclesiæ, dum intra annum confessionem præcipit, insinuare, quod longius tempus, quam annus, sit tempus longum, intra quod peccator non possit servare totam legem. An non autem etiam tempus minus, præsertim ingruentibus fortibus tentationibus, possit dici longum, nolim definire: omnibus omnino suadendum est, ut non tantum actum contritionis, sed neque confessionem, tamdiu differant.

ARTICULUS XIII.

An homo in statu naturæ lapsæ sit debilior, quam fuisset in statu puræ naturæ.

153. V Arii à Theologis considerantur status naturæ humanæ, quorum plures exposuimus in tract. de beatit. à n. 24. Revoco hîc breviter in memoriam tres, scilicet *statum naturæ puræ, statum originalis justitiæ, statum naturæ lapsæ.* Primus, seu *status naturæ puræ* dicit perfectiones naturales homini debitas, sine elevatione supernaturali, & sine peccato. Hic nunquam exstitit in creaturis rationalibus; quia, & Angeli, & homines, statim elevati fuerunt ad statum supernaturalem; possibilibus tamen fuit; quæ enim sit implicantia in eo, quod DEUS Angelum, vel hominem, creet, neque tamen ordinet ad suam amicitiam, vel visionem beatificam? aut quis necessiter DEUM, ad hos favores faciendos creaturæ, id est, suæ essentialiter servæ? Eadem possibilitas probatur firmissimè ex pluribus damnatis Bajanis propositionibus (quarum propterea contradictoriæ debent esse veræ) quas videre potes in eodem tract. de beatit. n. 27.

Secundus *status originalis justitiæ*, non tantum

tum dicit carentiam negativam peccati, quam jam dicit status puræ naturæ: sed insuper dicit integritatem, seu subjectionem concupiscentiæ ad rationem, item elevationem ad finem supernaturalem, infusionem gratiæ sanctificantis, & virtutum, rursum immunitatem ab errore, ignorantia, morte, ac aliis miseriis &c. præterea privilegium transfundendi sub certa conditione has perfectiones in posteros. Tertius status naturæ lapsæ dicit lapsum in peccatum originale, vel æthiale, ob quod natura privata est privilegiis innocentæ, & integritatis, ac variis malis subiecta.

154. Jam dubium non est, hominem, seu liberum ejus arbitrium, in statu naturæ lapsæ, esse minus validum, in ordine ad faciendum bonum, & vitandum peccatum, quàm fuerit in statu justitiæ originalis; nam tunc fuit usus Adam libero arbitrio longè robustiore, & ideo DEUS ipsi, ut ait S. Augustinus l. de corrept. & grat. c. 12. fortissimò dimisit, atque permisit, facere, quod vellet: atque adeò tunc longè facilius poterat legem naturalem servare, præsertim, cum rebellem concupiscentiam non haberet, nec errore, aut ignorantia &c. decipi poterit.

At verò, postquam homo peccavit, tunc (ut ait Arausicanus II. c. 25. & Trident. sess. 6. c. 1.) liberum arbitrium viribus attenuatum, & inclinatum fuit, adeò, ut ob rebellem concupiscentiam, insurgentes passionem, errores, & ignorantias, aliasque infirmitates, longè citius peccato succumbat, imò absque gratia DEI, prout diximus n. 126. totam legem naturalem diu servare non possit. Queritur jam, an, si DEUS condidisset hominem, in statu puræ naturæ, liberum ejus arbitrium, non quidem æquè forte, ac in statu originalis justitiæ (quod nemo asserit) sed tamen fortius ad bonum faciendum fuisset, quàm modò in statu naturæ lapsæ, si à gratia non fulciatur, existat: an verò æquè debile futurum fuisset.

155. Dico. Liberum arbitrium hominis, seu vires illius ad bonum, non fuissent majores in statu puræ naturæ, quàm sint modò sine gratia in statu naturæ lapsæ. ita S. Thom. 1. p. q. 95. a. 1. in corp. Bellarmin. tom. 4. contro. gener. 3. princ. 1. de grat. & lib. arb. l. 5. c. 9. sub finem Suarez prolegom. 4. de grat. c. 8. n. 5. & c. 9. n. 4. ubi hanc sententiam ait esse communem, & veram, citatque plures alios antiquos, & inter hos Medinam, qui in 1. 2. q. 85. a. 2. §. Secundo, infertur, dicat, hanc esse veram, Divinamque Theologiam, quam doceant universi Theologi. Accedunt ex recentioribus Haunoldus l. 2. tract. 3. c. 2. n. 739. & plurimi alii. Prob. 1. auctoritate communi Scholasticorum, qui ex S. Dionysio c. 4. de Divin. nomin. part. 4. parùm à medio absolute dicente, mansisse in Angelis post peccatum naturalia integra, (verba ejus sunt: Non itaque mala est demonum gens, qua parte secundum naturam est neque indulta illis Angelica munera immutata dicimus: verum sunt, & integra, & lucidissima persistant) ex hoc, inquam, Scholastici inferunt cum S. Thoma 1. p. q. 95. a. 1. in corp. eadem naturalia etiam mansisse in homine.

Et hinc etiam est commune axioma Theologorum, naturalia in homine post peccatum

mansisse integra: & quidem, ut Suarez proleg. 4. de grat. c. 8. n. 10. ait, quoad omnes naturales facultates, perfectiones, dispositiones, ac proprietates, corporis, & animæ: certè ex hoc S. Thomas infert, subjectionem concupiscentiæ ad rationem non esse debitam naturæ humanæ puræ; sic enim habet loco modò citatò: Manifestum est autem, quòd illa subiectio corporis ad animam, & inferiorum virium ad rationem, non erat naturalis; alioquin post peccatum mansisset; cum etiam in demonibus data naturalia post peccatum permanerint, ut Dionysius dicit 4. c. de Div. nom. Unle manifestum est, quòd & illa prima subiectio, qua ratio DEO subdebatur, non erat solum secundum naturam, sed secundum supernaturale donum gratiæ: atqui, si natura lapsa nil perdidit, ex naturalibus donis, ac viribus, habet adhuc tantas vires, quantas habuisset in statu puræ naturæ, ubi præter naturalia nil habuisset.

156. Ubi ex occasione noto, 1. quòd ex hoc modo arguendi S. Thomæ rectè inferatur (ut observat Suarez proleg. 4. de grat. c. 8. n. 6.) posse de quocunque bono, quo natura humana ob peccatum est spoliata, concludi, id non naturale, seu naturæ debitum fuisse. Noto 2. quòd, quando S. Thomas 1. 2. q. 82. a. 3. ad 1. ait, appetitum concupiscibilem naturaliter regi ratione, & si transcendat limites rationis, esse contra naturam, debeat (ne sibi manifestè contradicat) ita exponi, ut sensus sit, quòd ille appetitus naturaliter, hoc est, ex exigentia status naturæ integræ, regatur ratione, & si limites transcendat, id faciat contra exigentiam naturæ integræ: quæ responsio firmatur ex eo, quòd ibi S. Doctor inferat, concupiscentiam esse materiale originalis peccati, & consequenter videatur loqui de natura in statu antecedenti ad hoc peccatum, adeòque de integra, non autem de natura pura, de qua tunc nulla erat quæstio, nec fiebat mentio.

157. Confir. conclusio 1. Ex hoc ipso textu Angelici n. 155. adducto habetur, subjectionem concupiscentiæ non fuisse debitam naturæ, sed fuisse donum gratiæ, adeòque non fuisse dandam in statu puræ naturæ: atqui ex negatione illius subjectionis potissimum oritur debilitas naturæ lapsæ: ergo. Confir. 2. Idem S. Thom. 1. 2. q. 87. a. 7. in corp. ait: Principaliter quidem pœna originalis peccati est, quòd natura humana sibi relinquatur destituta auxilio originalis justitiæ: sed ad hoc consequuntur omnes pœnalitates, quæ ex defectu naturæ hominibus contingunt: ergo in destitutione, seu ereptione originalis justitiæ, & relictione solius naturæ, stat pœna originalis peccati: ergo non in subtractione ullius facultatis naturalis: adeoque natura lapsa nil habet minus virium naturalium, & consequenter non est debilior, quàm fuisset, si ante elevationem sibi relictæ fuisset. Item cum ex defectu, hoc est, imperfectione naturæ, ut sibi relictæ, sequantur omnes pœnalitates, seu infirmitates, infertur, has esse ei naturales, & consequenter futuras etiam fuisse in statu puræ naturæ, quamvis tunc non fuissent pœnæ, de quo infra.

158. Confir. 3. ex S. Augustino l. 4. contra Julian. c. 16. sub finem dicente: Gratia quippè DEI magna ibi erat, ubi terrenum, & animale corpus, bestialem libidinem non habebat. Qui ergo

vestitus gratia non habebat in nudo corpore, quod puderet, spoliatus gratia sensit, quid operire deberet: ergo, quod in Adamo, de quo loquitur, non fuerit caro rebellis, fuit ex gratia DEI, non ex debito humanæ naturæ: quam naturam quidem habuit Adam immunem illa rebellionē: at non ex se, sed ex gratia DEI. Idem S. Doctor l. 5. contra Julian. c. 7. ante medium, non semel dicit, libidinem naturalem esse, & vinci posse. En aliqua ejus verba: Cum igitur libidinem, & naturalem esse, & vinci posse, ambo dicamus, utrum bonum vincamus, an malum, ipsa inter nos vertitur questio: ergo libido rebellis est naturalis, adeoque etiam fuisset in statu puræ naturæ, quamvis tunc non fuisset poena; quia hæc supponit culpam.

Nec dicas, Si nihil debitum fuit naturæ subtractum, subtractio non fuit poena; nam ex suppositione, quod natura fuerit iis donis supernaturalibus ornata, utique eorum privatio fuit poena; sicut, si rusticus prius elevatus ad principatum, postea iterum detruderetur ad siliam, ob admissum aliquod scelus, esset poena valde sensibilis: quamvis non esset talis, si nunquam elevatus, sed semper relictus fuisset in suo humili statu. Sic naturæ lapsæ poena est privatio bonorum supernaturalium; quia ad hæc fuit elevata: non autem carentia tantum eorundem bonorum est poena naturæ puræ; quia hæc carentia respectu naturæ puræ, seu nondum elevatæ ad illa bona, sive iis dotata, non potest esse privatio, aut spoliatio, & ipsa non potest dici privata, sed tantum carens: sicut scilicet in rustico nunquam elevato ad thronum, non est poena carentia principatus. Plura ex Patribus & Conciliis affert Suarez in confirmationem nostræ sententiæ proleg. 4. de grat. c. 8. & seq.

159. Confir. conclusio 4. Hæc propositio Bajana 55. à S. Pio V. damnata est: DEUS non potuisset ab initio talem creare hominem, qualis nunc nascitur: ergo talem, hoc est, cum istis miseriis, ab initio, hoc est, antecedenter ad peccatum originale, potuit creare hominem DEUS: & quidem ut author naturæ; nam de hoc est sermo in illa propositione, quæ loquitur de tota specie humana; quamcunque enim speciem substantiæ ut quod, sive infirmam, sive fortem, sive summam, sive infimam, (inter quas utique est etiam species humana) creet, vel producat DEUS, semper agit ut author naturæ, ut fatentur omnes; cum præsertim, substantia ut quod supernaturalis: non sit possibilis: ergo hic status, in quo nascimur, est naturalis, prob. conf. quidquid DEUS producit ut author naturæ, est naturale: ergo.

Nec vitiligis dicendo, aliquid productum etiam ab authore naturæ posse esse violentum; nam, quod producitur ab authore naturæ, si est violentum uni, debet esse debitum alteri: cui autem debebitur hæc infirmitas, si non ipsi naturæ humanæ, ut eidem debetur mortalitas, &c? Nec dicas, DEUM quidem potuisse producere ab initio hominem aliquomodo talem, sed non omnimodè; nam non est dubium, authorem propositionis intellexisse hominem omnimodè talem: & in authoris sensu propositio damnata, est. Si liceret propositiones ita restringere, neque posset probari, quod DEUS potuisset pro-

ducere hominem ita mortalem, passibilem &c. qualis nunc est. Hoc quidem verum est, DEUM non potuisse hominem producere peccato infectum, sicut nunc nascitur: sed auctor propositionis non intendit hunc sensum, & alias manifestum est, quod DEUS non possit esse auctor peccati.

160. Prob. conclus. 2. ratione Doctoris subtilis in 2. dist. 29. q. unica. Appetitus sensitivus naturaliter fertur in suum objectum, scilicet in bonum delectabile sensibile, quamvis non sit conforme rationi, ergo rebellio concupiscentiæ, quæ nihil est aliud, quam appetitus delectabilium, etiam contra rationem, est naturalis: ant. prob. Homo non potest impedire, quo minus objecta delectabilia, etiam, quæ rationi adversantur, incurrant in sensus externos; quia isti sunt ubique aperti: & cerè non possunt ita custodiri, ut dum vel serviunt necessario ului, vel vel aliàs inadvertenter, non sæpe aliquod rationi contraria in eos incurrant: quo facto non potest impedire homo, quo minus ea sensus internus seu appetitus sensitivus quoque percipiat: & hoc posito non potest homo amplius impedire delectationem purè sensitivam: nam appetitus ille necessariò agit, uti oculus necessariò videt: ergo necessitate naturali, & inimpedibili, appetitus sæpe fertur in bonum delectabile sensibile, etiam rationi contrarium. Videatur Haunoldus l. 2. tract. 3. n. 722. si velles dicere, quod DEUS in statu puræ naturæ debuisset impedire, ne talia objecta in sensus incurrant, prorsus gratis id diceres. Et cur non eodem jure quis fingeret, DEUM debere in statu puræ naturæ etiam impedire molestias vitæ humanæ, quin & mortem, uti impedivisset in statu naturæ integræ.

ARTICULUS XIV.

Solvuntur Objectiones.

161. **O**B. 1. Natura lapsa valde debilis est propter effrahem concupiscentiam: sed non fuisset in statu puræ naturæ concupiscentia tam effrahis: ergo illa est debilior. prob. min. si concupiscentia talis fuisset, etiam in statu puræ naturæ, esset naturalis, adeoque à DEO ut authore naturæ: atqui ab hoc esse non potest: ergo, prob. min. concupiscentia est mala: ergo non potest esse à DEO. Resp. neg. min. ad prob. dist. ma. concupiscentia esset à DEO, etiam nunc in statu naturæ elevatæ, neg. ma. fuisset in statu puræ naturæ, subdist. fuisset realiter, sicut aliæ imperfectiones, vel etiam concupiscentia in brutis, conc. ma. formaliter, seu quatenus est defectus naturæ, neg. ma. & dist. sic min. neg. conf. ad prob. min. dist. ant. est mala physicè, conc. ant. moraliter, subdist. in statu puræ naturæ, neg. ant. in statu elevationis. denuò subdist. est mala moraliter formaliter, neg. ant. moraliter denominativè tantum, conc. ant. & dist. conf. non potest esse à DEO in hoc statu elevationis, conc. conf. in statu puræ naturæ, & quidem tantum realiter, non formaliter, neg. conf.

162. Concupiscentia per se est tantum malum physicum, non strictè morale, sicut etiam est